

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

Innovative Leadership of School Administrators Affecting Effectiveness of Schools under the Roi Et Primary Educational Service Area Office 3

ณัฐวุฒิ ศรีสนิท¹, โกวัฒน์ เทสบุต²
Nuttawut Srisanit¹, Kowat Tesaputa²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 2) ศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 และ 3) สร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำนวน 337 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เท่ากับ .94 และแบบสอบถามประสิทธิผลของสถานศึกษา เท่ากับ .87 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานคือการถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มี 3 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เหลืออีก 2 ด้านอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มี 3 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เหลืออีก 1 ด้านอยู่ในระดับมาก และ 3) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านการมีบรรยากาศแห่งองค์การนวัตกรรม ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม และด้านการมีวิสัยทัศน์ ซึ่งเขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (Unstandardized Score)

$$Y' = 0.724 + 0.288(X_5) + 0.213(X_2) + 0.180(X_4) + 0.163(X_1)$$

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

¹ Graduate Student Master of Education. Educational Administration Program, Faculty of Education Roi-Et Rajabhat University

² Lecturer of Educational Administration Program, Faculty of Education, Roi Et Rajabhat University

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน (Standardized Score)

$$Z_y = 0.320(Z_{x_5}) + 0.258(Z_{x_2}) + 0.216(Z_{x_4}) + 0.175(Z_{x_1})$$

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม, ประสิทธิภาพของสถานศึกษา, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3

Abstract

This research aimed: 1) to study the innovative leadership of school administrators under Roi Et Primary Educational Service Area office 3, 2) to investigate the effectiveness of schools under Roi Et Primary Educational Service Area office 3. and 3) to create equations of school administrator innovative leadership for predicting effectiveness of the schools under Roi Et Primary Educational Service Area office 3. A sample used in this research was administrators and teachers in Roi Et Primary Educational Service Area office 3, a total 337. The research instruments for collecting data were five-rating scale questionnaires. The reliability research instrument of the innovative leadership of school administrators is .94 and the effectiveness of schools is .87. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation and Pearson product moment correlation coefficient. The stepwise multiple regression was used for testing hypothesis.

The research findings were as follows: 1) the overall innovative leadership of school administrators under Roi Et Primary Educational Service Area Office 3 was at the highest level. When considering each aspect, it was found that 3 aspects at the highest level, the remaining 2 aspects were at high level ; 2) the overall Effectiveness of schools under Roi Et Primary Educational Service Area Office 3 was at the highest level. When considering each aspect, it was found that 3 aspects at the highest level, the remaining 1 aspect was at high level ; 3) Innovative leadership of school administrators affecting effectiveness of schools under Roi Et Primary Educational Service Area Office 3, comprised 4 aspects: innovation organization, creativity, morality and ethics, and vision. The prediction equations could be written as follows:

The regressive equation in the form of raw score (Unstandardized Score)

$$Y' = 0.724 + 0.288(X_5) + 0.213(X_2) + 0.180(X_4) + 0.163(X_1)$$

The regressive equation in the form of standard score (Standardized Score)

$$Z_y = 0.320(Z_{x_5}) + 0.258(Z_{x_2}) + 0.216(Z_{x_4}) + 0.175(Z_{x_1})$$

Keywords: Innovative leadership, Effectiveness of school, Roi Et Primary, Educational Service Area Office 3.

บทนำ

ในศตวรรษที่ 21 เป็นยุคที่มีการแข่งขันกันสูงของประเทศต่าง ๆ และกำลังเปลี่ยนไปด้วยปัจจัยที่ไม่อาจจับต้องได้มากขึ้น ได้แก่ ความรู้ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการค้าขาย ข้ามประเทศที่อาศัยวัฒนธรรมเป็นสื่อ ดังนั้นองค์การต่าง ๆ จึงมีความจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมและปรับตัวให้มีจุดยืนที่มั่นคงในระดับหนึ่งบนเวทีเศรษฐกิจฐานความรู้ การพัฒนานวัตกรรมก็จะเป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยให้ทุกองค์การสร้างจุดยืนที่เข้มแข็งให้เพิ่มขึ้นสอดคล้องกับระบบสังคมเศรษฐกิจโลก กระทรวงศึกษาธิการ (2553: 43-44) ซึ่งปัจจุบันผู้นำองค์การยุคใหม่ต้องเผชิญปัญหาที่หลากหลายภายใต้สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้นำต้องมีภาวะผู้นำที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่เกิดจากผู้ใต้บังคับบัญชาและเปิดให้มีอิสระในการทำงานมากขึ้น กระทรวงศึกษาธิการก็เช่นเดียวกัน จำเป็นจะต้องอาศัยผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา มืออาชีพ จึงจะทำให้การบริหารและการจัดการศึกษาประสบความสำเร็จและเป็นไปตามแนวทางที่พึงประสงค์ดังนั้นการศึกษาจึงจำเป็นที่จะต้องมีการปฏิรูปให้เป็นการศึกษา 4.0 ผู้เรียนสร้างนวัตกรรมได้โดยมุ่งเน้นการผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560: 112-113) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมจึงเป็นการประยุกต์ใช้ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการนำพาสถานศึกษาไปสู่ประสิทธิผล โดยคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ การมีความคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม การมีคุณธรรม จริยธรรม และการมีบรรยากาศองค์การแห่งนวัตกรรม ปัจจัยเหล่านี้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องใช้เป็นกระบวนการสำคัญในด้านการพัฒนาให้เกิดประสิทธิผลในสถานศึกษาให้มากขึ้น เตือนใจ ดลประสิทธิ์ (2552: 79-80) ดังนั้นการบริหารจัดการโรงเรียนให้มีประสิทธิผล

และเกิดความยั่งยืน ผู้บริหารต้องนำนวัตกรรมมาพัฒนาสถานศึกษาเพื่อสร้างผลผลิตและพัฒนาสถานศึกษาในการบริหารจัดการที่นำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายจากการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นรวดเร็วและทิศทางในการพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นความแปลกใหม่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว นวัตกรรมจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะผลักดันงานที่ปฏิบัติไปสู่ความสำเร็จ ผู้บริหารจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม มี ความชำนาญในการประยุกต์ทั้งในวิธีการคิด วิธีการทำงาน มีความซื่อสัตย์และเปิดรับข้อมูลเพื่อหาเหตุผล หาวิธีใหม่ๆ เพื่อสร้างผลงานที่มีประสิทธิภาพและต้องยอมลดบทบาทตนเองจากผู้นำแบบเดิม ๆ เพื่อประสานให้เกิดความร่วมมือในองค์กรและมีความยั่งยืนในองค์กรขึ้น

ประสิทธิผลของสถานศึกษาถือเป็นตัวชี้วัดในการบริหารจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ประสิทธิผลของสถานศึกษาจึงเป็นเครื่องมือในการตัดสินใจว่าการบริหารสถานศึกษาได้มาตรฐานและมีคุณภาพหรือไม่ ซึ่งสอดคล้องกับ Hoy and Miskel (1991: 31) กล่าวว่า ผลสำเร็จที่บรรลุตามจุดประสงค์ขององค์การทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ประสิทธิผลมีความสำคัญต่อองค์การ คือ 1) ช่วยตรวจสอบวัตถุประสงค์กับการจัดตั้งองค์การ 2) ประเมินผลการดำเนินงานกับแผนงานที่กำหนด 3) ประเมินผลสำเร็จกับวัตถุประสงค์ ในปัจจุบันของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ที่ยังคงประสบปัญหาทั้งด้านบริหารจัดการ การมีวิสัยทัศน์ การมีคุณธรรมจริยธรรม การร่วมมือกันทำงานเป็นทีมและการสร้างบรรยากาศแห่งองค์การนวัตกรรม สภาพการจัดเรียนการสอนยังไม่สอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของการจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 เพื่อจะได้นำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการ

พัฒนาด้านภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ให้สามารถมีภาวะผู้นำที่มุ่งเน้นในเชิงนวัตกรรมมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เกิดคุณภาพ ส่งผลให้เกิดประสิทธิผลต่อสถานศึกษาอย่างยั่งยืนต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

สมมติฐานงานวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการมีวิสัยทัศน์ การมีความคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม การมีคุณธรรม จริยธรรม และการมีบรรยากาศแห่งองค์การนวัตกรรม ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3
2. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ 2) การมีความคิดสร้างสรรค์ 3) การทำงานเป็นทีม 4) การ

มีคุณธรรม จริยธรรม และ 5) การมีบรรยากาศแห่งองค์การนวัตกรรม ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำนวน 2,439 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำนวน 337 คน จากการเทียบจำนวนประชากรกับตาราง Krejcie and Morgan (1970: 607-610) และกระจายสัดส่วนเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 28 คน และครูจำนวน 309 คน แล้วจึงทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดสถานศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert Type)

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert Type)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากคณะกรรมการ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ถึงผู้บริหารสถานศึกษา และครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3

2. ดำเนินการแจกแบบสอบถามจำนวน 337 ชุด ให้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. เมื่อผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนครบถ้วน ได้ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามซึ่งมีความสมบูรณ์ทุกฉบับ

4. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาลงรหัสให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อและบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยรวม และรายด้าน

3. วิเคราะห์ประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยรวม และรายด้าน

4. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

5. วิเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยการ

วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) และสร้างสมการถดถอยเพื่อพยากรณ์ตัวแปรตาม

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1.1 ด้านการมีวิสัยทัศน์อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 4 ข้อ ที่เหลืออยู่ในระดับมาก ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมกับคณะครูในการกำหนดเกณฑ์และมาตรฐานการปฏิบัติงาน และเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตามเกณฑ์

1.2 ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 3 ข้อ ที่เหลืออยู่ในระดับมาก ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ

1.3 ด้านการทำงานเป็นที่มออยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 7 ข้อ ที่เหลืออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการปฏิบัติงานร่วมกันของครูให้แลกเปลี่ยนเรียนรู้นวัตกรรมกับหน่วยงานอื่นในรูปแบบเครือข่าย

1.4 ด้านการมีคุณธรรม จริยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 7 ข้อ ที่เหลืออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาล้ำเปลี่ยนแปลงโดยคำนึงถึงความเป็นธรรมและถูกกฎหมาย

1.5 ด้านการมีบรรยากาศแห่งองค์การอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 12 ข้อ ที่เหลืออยู่ใน

ระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้คณะครูแสวงหาความรู้และทักษะใหม่ๆ จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนเพื่อนำไปสร้างหรือพัฒนานวัตกรรมเป็นของตนเอง

2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

2.1 ด้านการบริหารจัดการอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ข้อ ที่เหลืออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารและจัดการศึกษา

2.2 ด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 5 ข้อ ที่เหลืออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดไว้

2.3 ด้านการพัฒนาบุคลากรอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 3 ข้อ ที่เหลืออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการพัฒนาศักยภาพบุคลากรทุกด้านและครูมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 ด้านองค์การแห่งการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 8 ข้อ ที่เหลืออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างบรรยากาศองค์การให้มีความกระตือรือร้น ในการแสวงหาความรู้และประสบการณ์ใหม่ๆ อยู่เสมอ

3. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษาในระดับสูงมาก ($r = .881$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทุกด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวก

ในระดับสูงถึงสูงมาก ($r=0.743-0.835$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ โดยการคัดเลือกตัวแปรเพื่อพยากรณ์ใช้วิธีแบบมีขั้นตอน พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เรียงลำดับจากตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุดมี 4 ด้าน คือด้านการมีบรรยากาศแห่งองค์การนวัตกรรม (X_5) ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ (X_2) ด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม (X_4) และด้านการมีวิสัยทัศน์ (X_1) โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณสะสมของทั้ง 4 ด้านเท่ากับ .886 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยทั้ง 4 ด้านรวมกันสามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ได้ร้อยละ 78.50 เมื่อนำค่าสถิติต่าง ๆ มาสร้างสมการพยากรณ์ได้สมการพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ที่ดีที่สุดในรูปสมการคะแนนดิบ ดังนี้

$$Y' = 0.724 + 0.288(X_5) + 0.213(X_2) + 0.180(X_4) + 0.163(X_1)$$

หรือในรูปสมการคะแนนมาตรฐาน

$$Z_y = 0.320(Z_{x_5}) + 0.258(Z_{x_2}) + 0.216(Z_{x_4}) + 0.175(Z_{x_1})$$

อภิปรายผล

ผลการวิจัยภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 มีประเด็นที่สำคัญสามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับ

มากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการมีบรรยากาศแห่งองค์การนวัตกรรม ด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม และด้านการทำงานเป็นทีม อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 เป็นหน่วยงานที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมสนับสนุนให้คณะครู แสวงหาความรู้และทักษะใหม่ๆ จากแหล่งเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อนำไปสร้างและพัฒนานวัตกรรมให้เป็นของตนเอง นอกจากนี้ ผู้ปฏิบัติงานเองก็ต้องมีการยอมรับความคิดเห็นของบุคคลอื่นอยู่เสมอ ตลอดจนอาศัยการมีวิสัยทัศน์ ร่วมกันที่จะสร้างการศึกษาให้โดดเด่น สอดคล้องกับโครงสร้างใหม่ๆ ที่ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์และมีคุณค่าสูงสุด การสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศในการพัฒนานวัตกรรม ผู้บริหารต้องเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติงาน สร้างบรรยากาศที่ทำงานมีคุณธรรมจริยธรรมและทำงานร่วมกันที่จะช่วยให้นักวิชาการสามารถสร้างหรือนำนวัตกรรมใหม่ๆ มาสู่สถานศึกษา ดังที่ ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2550: 114) อธิบายลักษณะและบทบาทของผู้นำในยุคนี้ว่า ผู้บริหารต้องมีความสามารถ มีทักษะ มีพฤติกรรมที่เหมาะสม รู้จักสถานการณ์และต้องเป็นผู้นำด้วยตนเอง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างบรรยากาศที่แปลกใหม่เปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาใหม่ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและเป็นไปในทิศทางที่ก่อให้เกิดผลในการปฏิบัติตนที่เกิดรูปธรรมในการจัดการศึกษา และก่อให้เกิดผลผลิตอย่างสร้างสรรค์ในสถานศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ออรอนงค์ โรจนวิวัฒนบูลย์ (2553: 89) พบว่า บริบทภายนอกสถานศึกษามีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องปรับทัศนคติและกลยุทธ์ในการพัฒนาสถานศึกษา ให้ผู้บริหารสถานศึกษามุ่งเน้นการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมมากขึ้น เพื่อสร้างความได้เปรียบอย่างยั่งยืน บริบทภายในสถานศึกษาด้านการให้บริการแห่งองค์การนวัตกรรมส่งผลต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่า

ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพที่ดีที่จะส่งผลดีต่อตัวนักเรียนครู และบุคลากรทางการศึกษา ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เทคโนโลยีที่รวดเร็วในปัจจุบัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กชรัตน์ ทวีวงศ์ (2553: 124) ได้ทำการศึกษาเรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอแก่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระนองเขต 2 ซึ่งผลการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เวียงวิวรรณ ทำทูล (2557: 144) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อองค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 โดยทำการสังเคราะห์องค์ประกอบของผู้นำเชิงนวัตกรรม ได้องค์ประกอบดังนี้คือ การมีวิสัยทัศน์ การเปลี่ยนแปลง การคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วมการมีจริยธรรมและตรวจสอบได้ การบริหารความเสี่ยงบรรยากาศแห่งองค์การนวัตกรรม ซึ่งภาวะผู้นำแต่ละองค์ประกอบอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 เป็นสถานศึกษาที่มีการบริหารจัดการศึกษาตามระบบคุณภาพที่มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมดำเนินงานเป็นขั้นตอนและเป็นระบบ โดยมีเป้าหมายในการทำงานที่ชัดเจนเป็นประจักษ์แก่สาธารณชน มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและบรรลุประสิทธิผลสูงขึ้น ดังที่ อธิป ศรีบรรเทา, โกวิพัฒน์ เทศบุตร และนิราศ จันทร์จิตร (2561) ชี้ว่าองค์การสมัยสมัยใหม่ปฏิเสธบทบาทของเทคโนโลยีไม่ได้ เพราะเทคโนโลยีโดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มีความ

สำคัญต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านองค์การแห่งการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เนื่องจากสถานศึกษามีการสร้างบรรยากาศขององค์การให้มีความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้และประสบการณ์ไม่มีการพัฒนาความสามารถและศักยภาพของครูและบุคลากรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรแสวงหาความรู้แนวคิดใหม่ๆ เพื่อเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ มีวิสัยทัศน์พันธกิจ และเป้าหมาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ นงลักษณ์ เรือนทอง (2552: 145) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล ได้แก่ การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ผู้บริหารและครูเป็นมืออาชีพ มีการบริหารจัดการและมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้เน้นการเรียนการสอน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในระดับสูงมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาได้ส่งเสริม สนับสนุนให้คณะครูแสวงหาความรู้และทักษะใหม่ๆ จากทั้งแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมพร อิสสรารักษ์ (2547: 97) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียง ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียง มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการวิจัยของ วันชัย นพรัตน์ (2540: 138) ได้ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 12 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา

4. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณระหว่างองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 จากทั้งหมด 5 องค์ประกอบ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 4 องค์ประกอบตามลำดับดังนี้คือ องค์ประกอบด้านด้านการมีบรรยากาศแห่งองค์การนวัตกรรม ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม และด้านการมีวิสัยทัศน์ จะเห็นว่าองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารการศึกษาด้านการมีบรรยากาศแห่งองค์การนวัตกรรม แสดงให้เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาทักษะใหม่ๆ สร้างบรรยากาศภายในสถานศึกษาที่ทำให้รู้สึกถึงความเท่าเทียมกัน จัดการพัฒนาสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ นำเอาเทคโนโลยีเข้ามา มีบทบาทและสามารถให้ครูบุคลากรผู้เรียนเข้าถึงองค์ความรู้ได้อย่างหลากหลายและรวดเร็ว องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งจะเห็นได้ว่าหากผู้บริหารสถานศึกษาต้องการพัฒนาสถานศึกษาของตนเองให้มีประสิทธิผลมากขึ้น ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งจะเห็นได้ว่าการที่สถานศึกษาจะพัฒนาไปสู่ประสิทธิผลของสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษา ควรตระหนักเสมอในการใช้อำนาจโดยใช้หลักธรรมาภิบาลในหน่วยงาน สร้างจิตสำนึกที่ดี ด้านการมีวิสัยทัศน์ พบว่า เมื่อมีตัวแปรภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา จะเห็นได้ว่าการที่สถานศึกษาจะพัฒนาไปสู่การมีประสิทธิผลของสถานศึกษาและได้รับความเชื่อมั่นจากบุคลากร ผู้ปกครอง ผู้บริหารต้อง มีวิสัยทัศน์ที่แปลกใหม่ สอดคล้องกับแนวคิดของ

วิระวัฒน์ ปันนิตามัย (2544: 60) ได้อธิบายคุณลักษณะของผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ประกอบด้วย 1) การสร้างวิสัยทัศน์ 2) วิสัยทัศน์สู่การเผยแพร่ 3) ปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ 4) การมีความคิดเชิงกลยุทธ์ 5) การเป็นแบบอย่างที่ดีจากผลการวิจัยพบว่า มีตัวแปรภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ถูกตัดออกจากสมการอำนาจการพยากรณ์จำนวน 1 ตัวแปร คือตัวแปรด้านการทำงานเป็นทีม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารหรือการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา มีการกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ที่มากจนเกินไป มีการมอบหมายงานที่ไม่ตรงกับบทบาทหน้าที่ ทำให้การประสานงานการปฏิบัติงานร่วมกันไม่มีความราบรื่น ไม่เปิดโอกาสให้ครูบุคลากรได้วิเคราะห์ปัญหาที่เกิดจากการทำงานเพื่อสะท้อนผลการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นสอดคล้องกับแนวคิดของ ฉันทนา จันทร์บรรจง (2542: 70) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญในการทำงานเป็นทีมที่เกื้อหนุนการทำงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ได้แก่ 1) มีจุดมุ่งหมายและความมุ่งหมายที่จะบรรลุความสำเร็จร่วมกัน 2) ผู้นำมีคุณลักษณะที่เหมาะสม 3) สมาชิกมีลักษณะที่เหมาะสม 4) มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิก 5) วิธีการทำงานที่ให้ความสำคัญกับข้อมูล และ 6) บรรยากาศของกลุ่มเป็นกันเอง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการมีวิสัยทัศน์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรคำนึงถึงบริบทและยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาในอนาคตเพื่อให้ทราบเป้าหมายร่วมกัน
2. ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญสร้างทางเลือกให้บุคลากรได้พัฒนาตนเอง มีเวทีนำเสนอผลงานช่วยกระตุ้นให้บุคลากรเกิดความคิดสร้างสรรค์และ

ประสิทธิภาพในการทำงานอย่างต่อเนื่อง

3. ด้านการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดให้มีการนำเสนอผลการปฏิบัติงานในแต่ละรอบภาคเรียน เพื่อสะท้อนผลและเปิดโอกาสให้มีการซักถาม

4. ด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาควรยึดหลักคุณธรรม จริยธรรมในการทำงาน กล่าวที่จะเปลี่ยนแปลง โดยคำนึงถึงความ เป็นธรรมและถูกกฎหมาย

5. ด้านการมีบรรยากาศแห่งองค์การนวัตกรรม ผู้บริหารสถานศึกษาควรคิดค้นกระบวนการทำงานหลากหลาย นำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศให้บุคลากร และผู้เรียนได้ศึกษา

6. ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูต้องได้รับการสนับสนุนการพัฒนาทางวิชาการและความรู้อยู่เสมอ แสดงให้เห็นว่าโดยรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ยังขาดการสนับสนุนการพัฒนาทางด้านวิชาการ ควรจัดให้มีการอบรมการพัฒนาวิชาการและความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

2. ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ที่ส่งผลต่อปัจจัยด้านอื่น ๆ

3. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยอื่น ๆ หรือปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

เอกสารอ้างอิง

- กชรัตน์ ทวีวงศ์. (2553). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอแกลง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *คู่มือการประชุมเชิงปฏิบัติการชี้แจงแนวทางการดำเนินงานโครงการโรงเรียนประชารัฐโครงการสานพลังประชารัฐด้านการศึกษาพื้นฐานและการพัฒนาผู้นำ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- ฉันทนา จันทร์บรรจง. (2542). *จิตวิทยาการบริหาร*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เตือนใจ ดลประสิทธิ์. (2552). *การพัฒนากระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- นงลักษณ์ เรือนทอง. (2550). *รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพมหานคร.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. (2550). *การเปลี่ยนผ่านการศึกษาเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจฐานความรู้*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วันชัย นพรัตน์. (2540). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 12*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- วีระวัฒน์ ปันนิตามัย. (2544). *เชาว์อารมณ์ (E.Q): ดัชนีความสุขและความสำเร็จของชีวิต*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- เวียงวิวรรณ์ ทำทูล. (2557). *ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารส่งผลกระทบต่อองค์การขีดสมรรถนะสูงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 21*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่นขอนแก่น.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- อธิป ศรีบรรเทา, โกวิทย์ เทศบุตร และนิราศ จันทร์จิตร. (2561). “ระบบสารสนเทศวิทยาลัยเทคนิค: ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล”. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 12(1): 289-301.
- อรอนงค์ ไรจน์วัฒนบูลย์. (2553). *การพัฒนาตัวแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- อัมพร อิสสวรักษ์. (2547). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคตะวันออก*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- Hoy, W.K. and Miskel, C.G. (1991). *Educational Administration: Theory, Research, and Practice*. 4th ed. New York: McGraw-Hill.

Krejcie, R. V., and Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3): 607-610.

Likert, R.R. (1962). *New pattern of Management*. New York: McGraw-Hill.